

Бути Гідоном Кремером

[Лідія Мельник](#) [Четвер, 17 червня 2010 року, №64 \(950\)](#)

Гідон Кремер, скрипаль, про підліткові амбіції і дорослі проекти

Безперечно, кульмінацією Третього міжнародного фестивалю "Шимановські-квартет та друзі", що днями завершився у Львові, став виступ знакового скрипаля сучасності Гідона Кремера. Його ще часто називають найбільш неординарним музикантом наших днів, вічним двигуном мистецьких ідей і проектів, концертмейстером музичного світу... У нашому місті скрипалю вочевидь було затишно: Кремер провів тут п'ять днів після чергового неймовірного гастрольного піке між Тюменню і Флоренцією. Перед феєричним львівським виступом маестро "Пошти" вдалося поспілкуватися з ним наодинці.

– Востаннє я виступав у Львові в 1998 році, – пригадує Гідон Кремер. – Зі своїм оркестром "Кремерата Балтика" дав два концерти на сцені Опери (в межах проекту "Гранди мистецтва" – "Пошта"). Найчастіше ж мене "заносило" до Львова в 1970-ті роки: виступав тут як із місцевим симфонічним оркестром під батудою Іса-ка Паїна, котрого ще добре пам'ятаю, так і з Львівським камерним оркестром, з яким виступив і цього разу. Зустрічі з цим колективом найвищої майстерності є без перебільшення незабутніми. Пригадую, ми часто виступали тут і разом із Тетяною Грінденко, з котрою нас єднала творча дружба.

– Чимало львів'ян досі із захопленням пригадують ті концерти, навіть зберігають афіші й програмки...

– Гарно, що ми пам'ятаємо те, що пам'ятають інші

– Всесвітній успіх і визнання Вам як скрипалю вже наприкінці 1960-х років принесли перемоги на конкурсах імені королеви Єлизавети у Брюсселі, імені Паганіні в Генуї та імені Чайковського в Москві. Проте завжди створювалося враження, що самої лише сольної кар'єри, якою б іскрометною вона не була, Вам замало... Вже емігрувавши з СРСР, 1981 року ви заснували фестиваль камерної музики в австрійському Локенгаузі, котрим керуєте й донині. 1997 року організували молодих музикантів Латвії, Литви й Естонії в "Кремерату Балтику" – камерний оркестр, відомий своїм творчим підходом і неординарними програмами. Коли й чому Вам, умовно кажучи, стало тісно в межах власної слави?

– У кожного підлітка є свої амбіції. Моїми завжди були дві: займатися музикою і бути потрібним людям. А вже солістом чи не солістом – то справа другорядна. Й я сьогодні виступаю з великими сольними програмами, проте впродовж десятиліть моя діяльність була пов'язаною із багатьма іншими проектами – поза речиталіями й виступами із славетними диригентами, котрих у моєму творчому житті налічується близько чотирьохсот.

Робити фестивалі стало моїм другим великим захопленням – у Локенгаузі він відбудеться уже 29 раз! Потім були фестивалі в Швейцарії, низка інших проектів. На п'ятдесятиліття зробив собі подарунок і заснував "Кремерату Балтику", вибудувавши своєрідний місток для молодих музикантів із рідного мені регіону, адже народився я в Латвії. За чотирнадцять років ми з "Кремератою" вже об'їздили увесь світ.

Разом із оркестром наше завдання те ж, що й у мене особисто, – служити музиці, а не лише бути знаменитими. Ми співпрацюємо з відомими композиторами, записуємо диски з програмами, які суттєво відрізняються від звичних, постійно працюємо над новими концепціями. Звичайно, виконували й дуже багато традиційного репертуару, але завжди намагалися бути не тільки концертуючим колективом, але й творчою лабораторією, чи то сучасної музики, чи "перекроєних" класичних шедеврів. Зокрема, зовсім недавно виконали пізні квартети Бетховена в опрацюванні для струнного оркестру. Зараз готуємося до

нового проекту "Мистецтво опрацювання", пов'язаного з Бахом: десять відомих композиторів сучасності, в тому числі й Гія Канчелі та Леонід Десятніков, спеціально на наше замовлення створили оркестрування своїх улюблених творів барокового генія для "Кремерати". Тобто, сучасна музика для нас є важливою, але часто – в контексті історичної традиції.

Також полюбаємо "екскурсії" на незвідані простори традиційного репертуару, будь то Астор П'яццола чи Джордже Енеску. Камерна музика завжди захоплювала мене розмаїттям своїх форм. Диригентом я так ніколи й не став – і вже не буду. Це надто відповідально, крім того, я надто поважаю цю професію (сміється). А от "замішувати" проекти я вмю. І, вважаю, доволі майстерно.

– Кілька років тому Ви певною мірою випробували себе й у режисурі, поставивши спектакль "Бути Гідоном Кремером"

– У першій версії він ще називався "Cinema & Comedy" і був англомовним. Окрім "Кремерати Балтики", в ньому були задіяні два актори-музиканти: кореєць Янь Сі Джоу та росіянин Алексій Ігудесман. Обидва зараз живуть у Відні, а навчалися в Лондоні і найкраще володіють панівною мовою вистави, мовою музики.

Ми дали 37 спектаклів і наразі зупинилися. Проте ідея залишилася, і зараз я готую третю версію вистави – вже без акторів, лише з оркестром.

– Чи не виникало ідеї залучити до котрогось із проектів доньку, відому російську актрису Ліку Кремер?

– У мене дві доньки – одна живе в Парижі, друга у Москві. Обоє, на жаль, бачу дуже рідко. Одна зовсім юна, ще навчається в коледжі, друга вже завершила акторську освіту та й кар'єру теж: сьогодні Ліка працює журналістом у журналі "Сноб".

– До речі, Ви також успішно випробували себе в літературній творчості. Принаймні всі три книги – "Осколки дитинства", "Обертони" та "Між світами", видані спершу в Німеччині, а потім в Росії, розійшлися неабиякими накладками...

– Справді, кілька років тому моїх три з половиною книжки зовсім несподівано для мене здобули неабиякий успіх. Тільки не думайте, що я після цього уявив себе письменником! То був один манускрипт,

написаний ще 20 років тому на одному диханні, за сім тижнів. Розповідь про моє життя. А потім на нього просто надійшов час...

Зараз я книжок не пишу, тільки е-мейли (сміється). Звичайно ж, вони пов'язані з новими проектами.